דבר תורה מעות קונות · פירש בקונטרס דכתיב בהקדש ונתן הכסף ויקח לו וגמר הדיוט מהקדש ה) וא"ת לרש"י לקיש דאמר משיכה מפורשת מן התורה ליגמר שיקנה כסף בהדיוט כמו בהקדש ומשיכה נמי תקני בהקדש כמו בהדיוט ותירץ הרב רבי יהודה בר נתן דמשיכה לא שייכא בהקדש דכל היכא דאיתיה בי גזא דרממא איתיה ולהכי שייך טפי כסף (ג) מבהדיוט שבהדיוט דאפשר במשיכה לא יהא (אלא) קנין אחר *וגרלאה לר"י דמקרא נפיק ליה שפיר דרשינן מיד עמיתך במשיכה הא מיד עובד כוכבים בכסף ומדעובד כוכבים בחדא ישראל נמי בחדא דשמיכה למדין זה על זה דליכא למימר דלא משתעי קרא אלא בעובד כוכבים בהא לו בהא וכן ישראל דא"כ היו שוין ואפילו אם תימלי לומר שיקנה חליפין בישראל ולא *בעובד כוכבים ולא כדפרישית לעיל מלי למימר דלא משתעי קרא אלא בקיימין הרגילין ומצויין קנין כסף ומשיכה ובהכך למדין ישראל ועובד כוכבים זה מזה ועוד מפרש ר' טעמא דר' יוחנן דמעות קונות מגופיה דקרא דלו קנה מיד עמיתך דסתם קנין דקרא במעות כדכתיב (ירמיה לב) שדות בכסף יקנו וכתיב מכסף מקנתו (ויקרא כה)* : **כמ"ד** גזל הכנעני מותר · פ"ה פלוגתא בהגזל בחרא (ב"ק קיג:) וכולה שמעתא דהתם מוכח דאסור ובהפקעת הלוואתו פליגי אבל בפרק ד' מיתות (סנהדרין דף מז:) תניא גזל וגנב וכן יפת תואר ישראל בכנעני מותר ובפ' המקבל (ב"מ דף קיח:) נמי אמר חד למישרי גזילו של כנעני וחד למישרי טושקן גבי רעיך ומחיך וא"ת וגזל הכנעני היכי שרי הכתיב (ויקרא כז) וחשב עם קונהו ובכנעני שהוא תחת ידך משתעי דאי אין תחת ידו מי ניים לפי שנים שעבר ה) היובל י"ל היכא דאיכא חלול הגם ולאי אסור וכי שרית היכא דאית ליה לאיסתמוטי וגזל ממנו בעלילה לו בכמה עניינים: **ואי** אמרת מעות קונות משיכה למה לי · תימה דבפ' בתרא דע"ז (דף עח:) מייתי הך ברייתא למידק איפכא מרישא דקאמר ולי אמרת משיכה בעובד כוכבים קונה אמאי יחזיר ואומר ר"י דהמקשה סובר הכא והתם דתרוייהו בעינן בכנעני משיכה ומעות והשתא ניחא ליה הכא והתם רישא וסיפא :

הכי קאמר אע"פ שנתן מעות אי משך אין לו · וא"ת והא איכא מי שפרע יש לומר כשקבל עליו לדון בדיני ישראל ומי שפרע אין זה דין ל"ג כמו שמפרש ר"ת בפרק הזהב (ב"מ מז:) ג) דלענין יוקרא וזולא ג) צריך מי שפרע הכל לא במקום שמפסיד לגמרי ואע"ג דבסמוך מפרש משום דבריה בעצמה אי הוה בהו משום מחוסרי אמנה היה נאסר משום דמחזי כעבודת כוכבים ביד ישראל ואכתי לא חיים למיחזי עבודת כוכבים ביד ישראל ועוד דכאן לא מיחזי כלל כיון דמי שפרע ליכא כדפריסית וליכא נמי משום מחוסרי אמנה בעובד כוכבים עכו"ם ד) מבישראל : **דכיון** דיהיב זוזי אחביבי ליה לעיוני והדר ממשיך · ואף על גב דבשאר מקח מעות לא אמרינן הכי שאני נוקח גרוטאות מיד עובד כוכבים לתתא דמשיך : **רב** אשי אמר מדרישא משיכה אינה קונה · לפי מה שרגיל ר"ת לפסוק כר' יוחנן דאמר דבר תורה מעות קונות משום דפסיק רישא בהמולן (יבמות דף נז:) בכל דוכתא כוותיה הכא דפליג עליה דיש לקנס בר מתלת קשה מכאן דרב אשי דהוא בתרא יותר מרבא סבר כרש לקנס דמשיכה מפורשת מן התורה מדקאמר משיכה בעובד כוכבים לא קי אלמא דדרשינן לעמיתך במשיכה הא לעובד כוכבים בכסף דאי כרבי יוחנן הא אמר לעמיתך בכסף הא לעובד כוכבים במשיכה וי"ל דרב אשי אמיר כדומיא דע"ז (דף עח:) גבי הא דאמר אמיר משיכה בעובד כוכבים קונה תדע דהני פרסאי מסדרו אהדדי ולא הדרי בהו ומקלו ומרו הכא רבינא ורב אשי בהיא מילתא ובכולה שמעתא מסקינן ס"מ משיכה בעובד כוכבים קונה ס"מ וגם רבינא מקשה הכא לרב אשי מדרבי יוחנן ה) לכן נח ולא קא"ל רב אשי רבי יוחנן לטעמיה דאמר דבר תורה מעות קונות ואתא

מה עמיתך באחת אף עובד כוכבים נמי באחת אמרי ולאמימר *דאמר משיכה בעובד כוכבים קונה הניחא אי סבר לה כר' יוחנן דאמר* *דבר תורה מעות קונות משיכה לא (ה) אהני לעמיתך לעמיתך בכסף לעובד כוכבים במשיכה אלא אי סבר לה כר"ל דאמר משיכה מפורשת מן התורה לעמיתך במשיכה ולעובד כוכבים במשיכה לעמיתך למה לי אמרי לעמיתך אתה מחזיר אונאה ואי אתה מחזיר אונאה לכנעני לכנעני °מאלו תונו איש את אחיו נפקא חד ו) בכנעני וחד בהקדש וצריכי דאי כתב רחמנא חד הוה אמינא לכנעני הוא דאין לו אונאה ז) אבל הקדש יש לו אונאה קמ"ל הניחא *למ"ד גזילו דאסור היינו דאצטריך קרא למישרי אונאה אלא אי סבר לה כמ"ד גזילו מותר אונאה מיבעיא אמרי אי סבר לה כמ"ד גזילו מותר על כורחיך כר' יוחנן ס"ל מיתיבי *הלוקח גרוטאות מן העובד כוכבים ומצא בהן עבודת כוכבים אם עד שלא נתן מעות משך יחזיר ואם משנתן מעות משך יוליך הנאה לים המלח ואי אמרת מעות קונות משיכה ל"ל הבא במאי עסקינן שקיבל עליו לדון בדיני ישראל אי הכי מעות למה לי הכי קאמר ג) אע"פ שנתן מעות אי משיך אין ואי לא לא אי הכי קשיא רישא אמר אביי רישא משום דאיכא מקח טעות אמר ליה רבא רישא משום דאיכא מקח טעות סיפא ליכא מקח טעות אלא אמר רבא רישא וסיפא מקח טעות רישא דלא יהיב זוזי לא מיחזי כעבודת כוכבים ביד ישראל סיפא דיהיב זוזי מיחזי כעבודת כוכבים ביד ישראל ואביי אמר לך רישא מקח טעות דלא ידע דהא לא יהיב ליה זוזי סיפא לאו מקח טעות הוא דכיון דיהיב זוזי כי קא משיך איבעי לעיוני והדר מימשך רב אשי אמר מדרישא משיכה אינה קונה סיפא נמי משיכה אינה קונה ואיידי דתנא רישא משך תנא סיפא נמי משך רבינא אמר מדסיפא משיכה קונה רישא נמי משיכה קונה ורישא הכי קאמר אם לא נתן ולא משך יחזור מאי יחזור יחזור בדברים קסבר *דברים יש בהם משום מחוסרי אמנה והני מילי ישראל מישראל דקיימו בדבורייהו אבל ישראל מעובד כוכבים דאינהו לא קיימי בדבורייהו לא :

מתני'

דקסבר דברים יש בהן משום מחוסרי אמנה · אם חוזר בדיבורו : מתני'

מה עמיתך בחדא · משיכה · **אף עובד כוכבים בחדא** · בכסף ולא במשיכה דהכי משמע עמיתך במשיכה ולא עובד כוכבים : **מכסף מקנתו** · בעבד עברי הנמכר לעובד כוכבים הכתוב מדבר* . **לאמימר דאמר כו'** · בפרק בתרא דע"ז (דף עח:) : **סניאא לי סבר לה כרבי יוחנן** · דאמר בפרק הזהב (ב"מ מו:) דבר תורה מעות קונות דכתיב ונתן הכסף ויקח לו *דגמר הדיוט מהקדש ומשיכה לא קנית איכא למימר דעמיתך אתי למימר מיד עמיתך בכסף ומיד עובד כוכבים במשיכה : **מפורשת מן התורה** · מיד עמיתך משמע מיד ליד: **אמרי לעמיתך** דממעט כנעני מדין אונאה דכתיב בסיפיה דקרא קממעטי ליה : **אונאה מאלו תונו איש את אחיו נפקא** · דמשמע אחיו ולא כנעני : **חד למעוטי כנעני וחד למעוטי הקדש** · מאונאה : **כמ"ד גזילו** · של כנעני אסור בב"ק בפ' הגוזל בתרא (דף קיג:) : **אמרי** · ולאי לי סבר גזילו של כנעני מותר תו לא אתא קרא למישרי אונאה אלא למעטיה מדין קנייה וכיון דאמר עובד כוכבים קנה במשיכה על כרחיך כר' יוחנן סבירא ליה דמכסף קא ממעיט ליה : **גרוטאות** · תמיכות כסף : **יחזיר** · דמשיכה אינה קונה : **ליט המלח** · דעבודת כוכבים ביד ישראל אינה בטילה עולמית : משיכה למה לי : **מקח טעות** · דלא ידע דאית בה עבודת כוכבים הלכך מצי למיהדר ביה : **רישא איכא מקח טעות סיפא ליכא מקח טעות** · בתמיה : **רישא וסיפא מקח טעות** · ומדיעא מצי מהדר ביה נמי בסיפא ומיהו רבנן גזרו כיון דיהיב זוזי והדר שקיל להו מיחזי כמוכר עבודת כוכבים וריש"א דלא יהיב זוזי וכי מהדר לה לא מידי שקיל לא מיחזי כעבודת כוכבים ביד ישראל ומשום הכי נקט מקח טעות אע"ג דקיבל עליו לדון בדיני ישראל : **דלא סוף ידע** · דאית בהו עבודת כוכבים דהא לא יהיב זוזי דאימא מיכבי דאסתם מגר לא מעיין עד שעת מתן מעות : **איכבי לעיוני** · ומדלא עיין אחולי לאיל והוי מסיכמו משיכה גמורה : **רב אשי אמר** · לעולם ד) בשלא קיבל עליו לדון בדיני ישראל ולא קשיא סיפא לר' אושעיא דלקמן מי מעות קונות משיכה ל"ל משיכה לאו דוקא דמדרישא משיכה אינה קונה דקתני יחזיר סיפא נמי משיכה אינה קונה : **רבינא אמר מדסיפא משיכה קונה כו'** · וכגון שקיבל עליו לדון בדיני ישראל וקסבר אי תנא דאיכא מקח טעות דאינו לא יהיב זוזי דאמר לא יהיב ליה זוזי כי קא משיך איבעי לעיוני והדר מימשך רב אשי אמר מדרישא משיכה אינה קונה סיפא נמי משיכה אינה קונה ואיידי דתנא רישא משך תנא סיפא נמי משך רבינא אמר מדסיפא משיכה קונה רישא נמי משיכה קונה ורישא הכי קאמר אם לא נתן ולא משך יחזור בדיבורו עם העובד כוכבים : **אם חוזר בדיבורו** · מתני'

ע"ב שייך לע"ז

וגמר ג"ק

ב"מ מו: מז: [עיכוכין פח: קדושין כו: כח: מולין פג:]

[ב"ק קיג: ב"מ פז:]

ע"ז נג. עח:

[וע"ע תוס' עיכוכין פח: ד"ה שמא]

שיטה מקובצת

ה) חד בכנעני וחד בהקדש וצריכי · תימה דבפ"ק דפסחים גבי כל יראה סמעינן מחד לך של אחרים ושל גבוה ואע"ג דהתם כתיבי טובא לך כולהו צריכי כדמפרש בפ' כל שעה וי"ל דהתם שייך למעט שפיר אחרים וגבוה מחד לך אבל הכא גבי גבוה שייך שפי עמיתות ואתרוה מעבור כוכבים ומיהו תימה גבי נזיקין בפ' ד' והי' סמעינן מחד ריעו הקדש ועובד כוכבים ואור"י דשאני הוכאה מנזיקין דהוכאה הוי כעין גזל ואין סברא לפסוק בהקדש מקרא דעובד כוכבים גופיה וא"ת (ההיא דפסחים) והא בכמחות בפ' רבי ישמעאל (דף ס"ו) גרסינן אבל הכא תרי עריסותיכם כתיב חד כדי שיעור עיסת מדבר וחד עריסותיכם ולא של עובד כוכבים עריסותיכם ולא של הקדש והיינו כמו בפסחים ובהריא דרשינן בחולין פרק ראשית הגז מחד עריסותיכם כדי עריסותיכם ובפרק השוכר את הפועלים גבי אכילת פועל משמע מחד דיעך סמעינן הקדש ועובד כוכבים צריך לתרץ כמו שתירצנו מרעהו הוא הוא דמנחות לאמן דפסר מירות הקדש ומירות העובד כוכבים משמע דנפיק מחד דגנך ולמאי דפסר במירות הקדש ומחייב במירות עובד כוכבים צריך שעם מ"ש דמסברא סמעמי מחד דגנך כמו בכל דוכתא : ב) אבל הקדש יש לו אונאה אע"ג דהקדש שוה מנה שחללו על שוה פרוטה מחולל היינו במחכוין אבל בשאין הו"א דיש אונאה כ"מ בתוס' כ"י :

ג) ה"ק אם עד שלא נתן וכו' כן מצאתי בס"י וז"ל תוס' חיצוניות אם לא נתן מעות ולא משך יחזור דהכי משמע אם הוא עד שלא נתן וגם עד שלא משך שלא עשה לא משיכה ולא כסף יחזיר וכו' וכן כתוב בתוספות לקמן דף י"ד : ד) לעולם וכו' סיפא נמי משיכה אינה קונה אלא מתן מעות ואיידי דתנא רישא משך דאשמעינן דמשיכה אינה קונה תנא נמי סיפא משך ע"כ : ה) וא"ת לר"ל וכו' נ"א בס"י וא"ת לר"ל דאמר משיכה מפורשת מן התורה לא גמרי' שיקנה גם כסף בהדיוט כמו בהקדש ומשיכה נמי תיקנו וכו' :

רבינו גרשום

לחזור בו הא ליכא למימר דהשתא נופו קנה בכסף כ"ש ממונו : ואימא · מיד עמיתך במשיכה גרידא מיד עובד כוכבים עד דאיכא תרתי כסף ומשיכה: דומיא דעמיתך מה עמיתך בחדא במשיכה ולא במעות אף עובד כוכבים בחדא במעות ולא במשיכה · וכדאמרן לעובד כוכבים כלל לא דאינו קונה מישראל לא במשיכה ולא בכסף : אמרי לאו **קל הוא** לגופו דישראל קנה בכסף כ"ש ממונו בהמתו [ע"כ שייך לע"א] : ולאמימר דאמר · בבבא מציעא משיכה בעובד כוכבים קונה הניחא אי סבר לה כר' יוחנן דאמר דבר תורה מעות קונות ישראל מישראל ולא משיכה · מתרץ לה הכי לעמיתך בכסף ולעובד כוכבים במשיכה· משום הכי איצטריך למיכתב לעמיתך דעמיתך בכסף ולא לעובד כוכבים ומתפך לו שמעתאדר' יצחק אלא אי סבר לה כריש לקיש כו' א"כ לעמיתך מאי אתא למעוטי כיון דתרוייהו במשיכה : וחד למעוטי הקדש · שלא תאמר לא תהא כח הדיוט חמור מהקדש קמ"ל לעמיתך ולא להקדש : גזלו אחזר · דעובד כוכבים : אי סבר לה כתנאן דאמר גזלו מותר ולא איצטריך לעמיתך לאונאה על כרחיך אמיתר כרבי יוחנן ס"ל דאמר דבר תורה מעות קונות והלכך איצטריך לעמיתך דלעמיתך בכסף ולעובד כוכבים במשיכה : גרוטאות· תתיכות כסף

הגהות הב"ח (ה) גם' משיכה לא קנית אתני : (ב) תוס' ד"ה דבר וכו' עפי כסף בהקדש מכהדיוט וכהדיוט וכו' לא יהא לו קנין אחר :

מסורת הש"ס

ז א מיי' פ"ג מהלכות מכירה הלכה ח טוש"ע ח"מ סי' קמ סעיף ח :

ח ב מיי' פי"ג מהלכות מכירה הלכה ז טוש"ע ח"מ סימן רכז סעיף כו:

ט ג מיי' שם הלכה ח טוש"ע שם סעי' כט

ועוד נראה כו' שפיר דדרשינן ל"ק

י ד מיי' פ"ח מהלכות גזילה הלכה ב טוש"ע ח"מ סימן שנו סעיף ח:

יא ה מיי' פ"ז מהלכות ע"ז הלכה ה טוש"ע י"ד סי' קמו סעיף ג :

יב ו מיי' פ"ז מהלכות מכירה הלכה ו טוש"ע ח"מ סימן רד סעיף ו :

בעובד כוכבים כדפרישתי לעיל ל"ק

מתני' כל הקדשים שקדם מום קבוע להקדשן · שהיה להם מום קבוע והקדישן להמכר ולהבא מדמיהם קרבן למזבח: **אין בכורה** · לאחר פדיונו אם ילדו: **ובמתנות** · זרוע לחיים וקיבה כחולין גמורין: **ויוצאין לחולין** · בפדיונן לגמרי ליגזז וליעבד כחולין גרידי משום דמעיקרא לא חיילא עליהו קדושה תמורה: **והשוחטן בחוץ פטור** · לפי' קודם פדיון דלאחר' הוי מומן קל כגון דוקין שבעין דלגבי קדשים מיחייב השוחטן בחוץ הכא פטור משום דלא חלה עליהן מתחילה קדושה כל כך: **ואין עושין תמורה** · מפרש בגמ': **ואם מתו** · קודם פדיונן יפדו להאכילן לכלבים דאין קדושתן חמורה ותו קמ"ל דגרעי משאר קדשים שאין נפדין אלא חיין שיוכלו לעמוד בפני הכהן בשעת הערכתן דכתיב (ויקרא כז) והעמיד (הכהן) את הבהמה וגו' והדר והעריך (אותה) הכהן וגו': **חוץ מן הבכור ומעשר** · שאפילו במומן חלה עליהן קדושה חמורה דבכור דחס מקדשו ובמעשר כתיב (שם) לא יבקר בין טוב לרע דמשמע בין חס בין בעל מום קדוש טוב חס רע בעל מום: **מום עובר** · כמאן דליתיה דמי וחלה עליהן קדושה: **פטור מן הבכורה** · מפרש בגמרא: **ואין יוצאין כו'** · שאפי' לאחר פדיון אסורין (בהגאה) בגיזה ועבודה כדמפרש בגמרא: **ולדן וחלבן אסור כו'** · מפרש בגמרא כשנתעברו קודם פדיון וילדו לאחר פדיון: **והשוחטן בחוץ** · קודם פדיון: **חייב** · כרת וכגמרא מפרש בדוקין שבעין דכתוין הן לפנים ואליבא דרבי עקיבא דאמר אם עלו לא ירדו אבל בשאר מומין לא דאמרינן (לה סג:) הרחוי לאחל מועד חייבין עליו אי לא לא: **יקברו** · ואין נפדין דבני העמדה והערכה: **גמ'** **טעמא דנפדין** · אריש קאי: **קדושת דמים פטורה מן הבכורה** · דקדושת הגוף דמפרש לקמן מקרא דפטורה מבכורה וממתנות: **קדשי בדק הבית כו'** · והני קדשי בדק הבית דמו דהם עצמן לא הוקדשו מתחילה אלא לדמיהן: **לא** · חסייעיה ממתניתין דקדושת דמים למזבח הוא דהוקדשו לשם כן שיהיו הדמים קריבין למזבח והתם הוא דאסור בגיזה ועבודה משום דמיחלפא בקדושת הגוף למזבח: **סא** · ולדות שנולדו לפני פדיון אסורין בהגאה בלא פדייה ומיקרב לא קרבי דמכח קדושה דחויה אתו דאמס לא הוקדשה למזבח: נפדין

בדיניהן שפסקה להן תורה מיד עמיקך במשיכה הא לעובד כוכבים בכסף בני האי גוונא לא חיילי רבא לפסוק כר' יוחנן לגבי ריש לקיש בדבר שהיה ריש לקיש אומר בשם רבותיו כדמפרש פ"ב דחולין (דף כט:): בהמה דאין שחיטה אלא לבסוף דאמר ר"ל משום לוי שבא ופליג עליה ר' יוחנן ורבא גופיה סבר כריש לקיש בפרק תמיד נשחט (פסחים סג:) ובפרק שני דזבחים (דף י:) ומיהו אשכחן אמר רבא אמר רב הונא מכור לי בחלו קנה כו' ומפרש הש"ס דסבר כר' יוחנן דאמר דבר תורה מעות קונות וגרעא דרבה גרס ולא רבא דרבא לא ראה רב הונא מעולם דאף רב יהודה לא ראהו ה) כדאמרינן בקדושין (דף עב:) יום שמת רב יהודה וכשמת רב יהודה כבר נפטר רב הונא מדאמר במ"ק (דף יז:) גברא רבא כרב יהודה ב) ליכא דאמרי לך ורב הונא גדול הי' אפילו משמואל רבו של רב יהודה מדאמר בריש גיטין (דף ה:) בעא מיניה שמואל מרב הונא שנים שבאו בשוגג ובמזיד ועדות ים לדקדק דהלכתא כר' יוחנן דמעות קונות דבר תורה מדאמר וכן אמר רב נחמן דבר תורה מעות קונות ג) ופסק לוי כמתני' וקי"ל כוותיה בדיני והא דאמר פ"ק דקדושין (דף יד:) גבי עבד עברי הנמכר לעובד כוכבים ד) עובד כוכבים דכל קנייניו בכסף בע"ע קאמר ולא בכל דבר דלר' יוחנן הוי במשיכה והא דמתרץ הש"ס בפרק בתרא דמסכת ע"ז (דף סג:) בזונה עובדת כוכבים דלא מחסרא משיכה הוא שיוויא כר"ל ולא כר' יוחנן ולידך שיוויא דמשני התם בזונה ישראלית וכגון דקלי בחצירה ניחא לף כר' יוחנן אבל מעיקרא ניחא ליה לאוקומי אפילו לא קלי בחצירה א"נ רב נחמן בר יצחק דקאמר להאיש שיוויא דסבירא ליה כר"ל ולא כמו שכתוב בספרים רב חסדא דרב חסדא הוא דאמר פרק הזהב (ב"מ דף מז:) כדרך שתיקנו משיכה בשומרין כך תקנו משיכה בלקוחות אלמא כר' יוחנן סבירא ליה דמשיכה תקנה דרבנן היא ומיהו ים לדחות דלפ"ה כר' יוחנן ס"ל *אפשר דהתם דלעובד כוכבים בכסף ולעמיקך ידרוש לענין אוכלה כמאן דאמר גזל הכנעני אסור כדפרישית לעיל: ה) **ורישא** הכי קאמר אם לא נתן מעות כו' · פירוש וגם אם לא משך יחזור: **והני** מילי ישראל מישראל כו' · תימה *דדומיא דרישא ישראל מעובד כוכבים שמפסיד הכל כגון כאן שמפסיד דמי עבודת כוכבים מי איכא ישראל מישראל משום מחוסרי אמנה וי"ל הכי קאמר דישראל מעובד כוכבים אי הוה בהו משום מחוסרי אמנה הוה דומה *דמי עבודת כוכבים ביד ישראל אע"פ שהוא מקח טעות היה צריך לקיים המקח אלא יהא בו משום מחוסרי אמנה*: **כל** הקדשים שקדם מום קבוע להקדשן: · לאו בקדשי בדק הבית אייר אלא בהקדשן למזבח דאיכא חילוק בין ריש לסיפא אלא שזה קדם הקדשן למומו וזה קדם מומו להקדשן ואע"פ שעובר כשהקדים בעל מום למזבח דאמרינן פ"ק דתמורה (דף ו:) מכל מקום אשמעינן דיבו והתם מפרש מאי שנא מדקאמר בעלמא ומשני *ברייתא מילתא טפי שביק תמים ומקדשין בעלי מומין: **קדושת** דמים מדמה מן הבכורה ומן המתנות · פי' הקונטרס קדושת דמים פוטרת מן הבכורה כקדושת הגוף כדמפרש לקמן מקרא דפטורת מן הבכורה ומן המתנות וקשה לפי' דהתם פטורין בפסולי המוקדשין אע"פ דנפדו מדאיתקש לגבי חולין והכא דוקא בלא נפדו אלא שיהיו טעמא בקדושת דמים משום דכתיב (במדבר ג) גבי בכור בישראל ובמתנות כתיב (דברים יח) מאת העם: הקדשים

ינו א מיי' פ"ה מהלכות בכורות הלכה ח

יד ב מיי' פ"ע מהלכות בכורים הלכה כ:

טו ג מיי' פ"ח מהלכות מעילה הלכה ב (ג ג) מיי' פ"ח מהלכות תמורה מזבח הלכה יח:

טז ד מיי' פ"ח מהלכות תמורה הלכה יז:

יז ה מיי' פ"ח מהלכות תמורה מזבח הלכה יח:

יח ו מיי' פ"ח מהלכות מעילה הלכה ט:

[עמוד וכן במשנה שבמשניות ליתא גם בחולין קל· ליתא]

יט ז מיי' פ"ה מהלכות בכורות הלכה ח:

כ ח מיי' פ"ח מהלכות בכורות הלכה ה:

שיטה מקובצת

ה) ואם מתו יפדו · דכיון דאין בהם אלא קדושת דמים שבטו אפשר דיש בהם קדושת אעפ"י שיש בהם קדושת דמים: כ) והשוחטן בחוץ חייב כרת · וא"ת אמאי חייב משום שוחט קדשים בחוץ והא קרינן ביה ראוי לפתח אהל מועד ולכא ואור"י דמיירי בדוקין שבעין ואליבא דר"ע תוס' חיצוניות: ג) קדשי בדק הבית אסורין בגיזה ועבודה · וא"ת פשיטא כיון דקדושין הן וי"ל שאפי' קנה הגיזה והעבודה מן הקדש ועוד שמעתי ממה"ש דמיירי דלית בה שום פדיה ואין איסור הנאה בהקדש פחות משוה פרוטה · תוס' חיצוניות: ד) דדבר תורה מעות קונות דלעולם וכו' דרב אשי אית ליה שפיר דר"י מעות קונות וסבר דלעמיתך דלעובד כוכבים בכסף ולעמיתך דרשא לענין אוכלה דקאמר לעיל · הרא"ש ז"ל:

ואפשר דדרשי לעמיתך ולעובד כוכבים בכסף ולעמיתך ל"ק דומיא דישראל ל"ק

לדמי ל"ק

ע"כ שייך לעיל

[ל"ל בגיזה מילתא עפי שביק תמים ומקדש בעלי מומין הגה"מ]

רבינו גרשום

תנו · חייבים בבכורה ומתנות: הזרוע והלחיים והקבה דכיון דמום קדם להקדש ונפדו כחולין דמו: **ויוצאין לחולין** · ליגזז וליעבד · אע"ג דשאר פסולי המוקדשין אסורי בגיזה ועבודה כיון דמום קדם להקדש מותרין: **ולדן וחלבן** · מותר לאחר פדיונן · **להכי** [מותר] **קאתו לאחר** פדיונן דאע"ג דאיעבר לאחר פדיונן דאף לאחר פדיון מותר בלא פדייה: **והשוחטן בחוץ** · חוץ לעזרה: ואין עושין תמורה · אפי' קודם פדיונן: חוץ מן הבכור והמעשר · דאע"ג (דקבע דם) [ל"ל דקדם] **מום קבוע להקדישן** · ונפדו · מ"מ דינן כקדשין ופפורין מן הבכורה והמתנות משום דקדושתן באה מאילה והוו קדושת הגוף · ואי אמרת בבור האיך יוכל לקדם מום להקדישו והלא קדושתו מרחם כגון שהומם במעי אמו קודם שיקדשו יציאת הרחם: קדושת דמים מד הה מן הבכורה ומן המתנות · דכיון דקדם מום קבוע להקדשן הוה הקדש לא הוי אלא קדושת דמים שמכרו ויביא בדמיהן קדשים · ואפי' הכי אי לא מפדו פטורין מן הבכורה ומן המתנות: קדשי בדק הבית · קדושת דמים

[תמורה לא:]

[לקמן כה· חולין קלה:]

נ"ל אליעזר

נ"ק מ"ז

נ"ל

נפדין

הגהות הב"ח (ה) רש"י ד"ה והשוחטן כמזן כו' במסכת זבחים דף קיב:

ונינהו שמכרו לצורך תיקון בדק הבית · אסורי בגיזה ועבודה · קדום פדיונן: אסורי לא · מיהא לא מסייעא ליה לר' אליעזר דהיינו טעמא דתנא דמתני' דאסר להו בגיזה ועבודה כי לא נפדו משום דהני שהוקדשו במומן קדושת דמים למזבח הוא שימכרו ויביאו מדמיהן קדשים תמימין למזבח ואי שרית להו בגיזה ועבודה אתי לאחלופי למישרי בקדושת המזבח · קדשי בדק הבית דלא הוו קדושת דמים למזבח דליכא לאיחלופי בהו לא נזרו בהו רבנן דליהוו אסורי בגיזה ועבודה ומיהא לא מסייעא ליה: הא לפני · דאיעבר ואתיליד קודם פדיונן אסורי אותן וולדות בלא פדיון: נפדין

א א מיי׳ פ״ט מהלכות איסורי מזבח הלכ׳ יא:
ב ב מיי׳ פ״ט מהלכות ערכין הלכה יד:
ג ג מיי׳ שם הלכה יב:

הקדיש זכר לדמיו קדום קדושת הגוף • להכי נקט זכר דקרב הוא עצמו עולה ולא הוה נקט בהמה סתם הוי דמיכבה קדום קדושת הגוף וקרב אלמים ומשמיען ליה ר׳ יהושע במסכת שקלים (דף ו׳) ומייתי לה בתמורות פרק קל״ח קדשים (דף כ׳) במקדיש נכסיו זכרים עצמן יקרבו עולות ונקבות ימכרו לנרכי אלמים ויבא בדמיהם עולות ומיהו נראה לר׳ אליעזר דמי דאמר סתם זכרים ימכרו לנרכי אלמים ודמיהם יפלו לנפל נכסים נקבה הבית *לפי שם שהיה רבא ר״ל מתחלה סתם בהמות פירקין המקדיש זכר אין קדום קדושת הגוף לא קנה ליה מידי ממתני׳ דשקלים דים לחלב בין מקדיש נכסיו סתם לפירש בהדיא לדמיו : **גמר** הענבה מלי *למימר תתח תתח מקדשים ולפי שהמעשר ובכור שוין בכמה ענינים נקטיה:

הקישן הכתוב לנדרים • אינו מן (קן) הכריעתא בתמורה פרק אלו קדשים (דף יז:) ובנא מפרש בן בפני עצמו ולקמן (דף עו:) בשמעתין יש בריעתא אחרת דמפקא תמורת וולדות מזכר ונקבה ופליגא אתא דבי רבי ישמעאל דהכא כדמפרש בתמורה (דף יז:) וכן פי׳ לקמן בקונטרס והכוח תנא נמי נפקא שפיר *שהקישה תמורות וולדות לגוף הקרבן דבגוף הקרבן אחיי לא זכר ולא נקבה אלא דמיתורא דרשינן נמי תמורות וולדות מתמתא לא בריכא דהקישא דלעיל דמקיש תמורתו ו׳ : **טוב** ברע מיבעיא ל׳ הך סוגיא דפ״ק דתמורה (דף מ׳) ובגא סבר אין מהיכין (עוסקין) מן הדין ודלים התם בע״ח ותאביי לא חשיב ליה דינא דמי גרעי ונקט הכא דרשא דאביי לפי שפשוט לו יותר וכהאי נוונא איכא בסנהדרין (דף נ״ה) נבי אין דומין אל הענגים אלא ביום ומייתי עלה דרשא דאביי דביום ולא בלילה ובבכ״ק דרשא דמשיך ליה מלי ולא לאוכיב) ואין לתמוה מהא דאלו נסרפין (סנהדרין עו׳) איכא דיפסל בגבי בתו מתמוטתו דאמר ר״ן ג׳ בת בתו עגום על בתו לא כל שכן וחשיב ליה (לו) אביי גלוי מילתא ספי מרבא ד׳) (ולא) נמרינן מהדדי ה) דבגי אחותו אינו אמר מעשה לא לגולי עגמא לבת אביו ובת אמו מעשה לאין מהיכין מן הדין ולא חשיבא ליה גלוי מילתא בעגמא היינו מעשה דסמיה דקרא מעמע שבא לעגמא בת אביו לו בת אמו : **טוב** ברע מיבעיא • ואם תאמר לגמרא אינקרע מעשה סיפא דקרא והיה הוא ותמורתו יהיה קודש ז׳] וי״ל דהוה מלי למיכתב בסיפיה ואם אמר ימיר טוב ברע לו רע בטוב : **ומודה** ר״ש בגבע מום מעיקרו • למאי דאמרינן בסמוך דרב סבר כר״ל [דאמר סתם] ו) לרבנן קדשי מזבח לא היו בכלל העמדה והערכה ויתם דמודה לרבנן אבל למאי דמסקינן דסבר כר׳ יוחנן לרבנן אחד זה ואחד זה היו בכלל העמדה והערכה אם כן מודה למאן ויש לפרש דנקט הכי דלא תיסק מדעתא עעמא דמתניתין מעשה דאין פודין ז) לאכילה לכהנים ולא מעשה העמדה והערכה דלא בעינן בקדשי מזבח העמדה והערכה ח) ולכך בריסא דקדש מומן יפדו ומשמע קמ״ל דעעמא דמתני׳ מעשה העמדה והערכה וכדרבינן בסמוך מלגא קתני ואם נעשו מריפה ובריסא דקדש מומן מודה רבי שמעון דלא בעי העמדה והערכה ומשמע מעשה לאיכא למיעבד דבלעי מתני׳ דכדרבינן לא בעי מומן בבמת יחיד ולא אוקמה בשוחטו בפנים שלוקה דקתני בבמתי׳ השוחט בחוץ תוס׳ חיצוניות ג) השתא ומה רע בטוב וכו׳ פי׳ רש״י טוב ברע כשהיא סכנים טוב של הקדש ברע שלו חולין ורע בטוב ל״ר רע של הקדש בטוב של חולין לי״ד ד״א בבמתי׳ דהתם דפ״ק דתמורה אבאר איזהו טוב ברע בעלי מומין שקרם הקדישן אין מומן לבד בטוב ברע בטוב ל״ר דכי מביעיא מעמע הכא דכולה קרא דטוב ברע מיותר למידרש הכי ותיסה דהתם מעמע דלאביי לא מיתתיינן אלא בטוב) בחד ולא רע בטוב ולרבא לא מיתתיינן תרוייהו טוב ותשתא לא הוי המסקנא דהכא לא כאביי ולא כרבא דהתם צע״ק ט) מאי מעמאוכו׳ וא״ת מאי בעי פ״ם דאין עושין תמורה הא הוי מעמא דאי משום פ״ר קרבן ששמו קרבן הוי נמי לאו שמו קרבן ואי פ״ר דילפינן מעשר בהמה שקודש קודש מומן דמיו לגזבה שפיר הוי קדושת מומן לתקדישן לא קדוש מומן לתקדישן הכי הוא ל״ל דכיון דמיו לגזבה הוי קדושת הגוף לעשות תמורה כמו בעלי מומין שעושין תמורה ומש״ה בעי מאי מעמא׳תוס׳ חיצוניות: ו] אותה לטעמיה בעלי מומין מעיקרו ודוקא שהקדישו לגזבה אבל לבדק הבית אדרבה סתמיה דקרשי הם בעלי מומין מעיקרן דאסור להתפס תמימין ל״ב ואפ״ה אית לית דתני דאינו חיה ועוף ר״ל אם הקדישן ל״ה דאין לומר בקדשי מזבח דהא ודאי אין לעופות פדיון אפי׳ מתוכר אבר כדיהבן בפ׳ המנחות והנסכים העופות והצעים והלבונה וכלי שרת אין להם פדיון לא נאמר פדיון אלא בבהמה׳ תוס׳ חיצוניות : וז״ל הא״ל הקדישן זכר לדמיו וכו׳ פירש רש״י שימכרו ויביא ברמיו עולה ולהכי נקט זכר דחיי עולה משום דרובא דמתנדבי ומייתי קרבן עולה מייתי משמע פפי׳ דה״ה נמי אם הקדיש נקבה לבדק שלמים וכו׳ תמוה הא עלה דהתם מקשה דלא הקריבו לעולה ולפמ״ל דהקדישו לגמרי ויהיו דמיו קדושים בהם אפי׳ לפה ומיהו הקדיש הוא לבדק הבית ונקמ״ל כיון שהוא דאוי לגזבה בבמ״ם שקלים ומייתי לה בתמורה דמקדיש נכסיו זכרים יקרבו עולות ונקבות ימכרו לנרכי שלמים ויביא בדמיהן עולות והשתא ניחא דנקט זכר ואפי׳ ר״א דאמר התם זכרים ימכרו לנרכי עולות ונקבות ימכרו לנרכי שלמים שהם דהוו דוקא משום דהוו עולה דמיהם ל״ל דוה לא קשה כלל לאביי דיהודעינן מק״ו דאמור להתפס בסמילא דעבוא בדבהמה דאמר אמאריר ל״ל דוה לא קשה כלל לאביי דיהודעינן מק״ו דאמור להתפס בסמילא דעבוא בדבהמה דאמר אמאריר להכי מ״ם לא לכתוב כאן נבי לא יחליפנו ולא ימיר טוב ברע ולא רע בטוב אלא בסיפא דקרא לכתוב בגבי נאם המר ימיר טוב ברע ולא רע בטוב : ח) ולכך בריסא דקרבן מומן יפדו וכו׳ וז״ל הרא״ש ז״ל והלכך בריסא דקרבן מומן יפדו דבריסא דקרבן מומן יפדו ל״ל דאם הקדיש לגזבה לא

זו דברי רבי שמעון ומחלוקתו מיבעיא ליה אמרי רב כרבי שמעון בן לקיש דאמר לרבנן קדישי בדק הבית היו בכלל העמדה והערכה קדשי מזבח לא היו בכלל העמדה והערכה ולא מיתוקמא מתני' כרבנן דקתני סיפא ואם מתו יקברו (אמר) ממאי דהאמתו יקברו משום דבעי העמדה והערכה הוא דלמא משום **דאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים הוא אמרי אם כן ניתני אם נעשו טריפה יקברו ואיבעית אימא לעולם רב כרבי יוחנן סבירא ליה ותני זו דברי רבי שמעון ומחלוקתו: אבל קדם הקדשן וכו': מנא הני מילי דתנו רבנן °צבי מה צבי פטור מן הבכורה אף פסולי המוקדשין פטורין מן הבכורה אוציא אני את הבכורה ולא אוציא את המתנות תלמוד לומר איל מה איל פטור מן הבכורה ומן המתנות אף פסולי המוקדשין פטורין מן הבכורה ומן המתנות [ו]אי מה [2]צבי ואיל חלבן מותר אף פסולי המוקדשין חלבן מותר ת"ל *אך חלק אמר מר אוציא את הבכור ולא אוציא את המתנות מאי שנא אוציא את הבכור שאין שוה בכל ולא אוציא את המתנות ששוות בכל ת"ל איל אמר ליה רב פפא לאביי אי מה צבי ואיל יאין אותו ואת בנו נוהג בהן אף פסולי המוקדשין אין אותו ואת בנו נוהג *בו א"ל למאי מדמית להו אי לחולין אותו ואת בנו נוהג בו ואי לקדשים [1]אותו ואת בנו נוהג בו אמר ליה אי הכי גבי חלבו נמי נימא הכי למאי מדמית להו אי לחולין חלבן אסור ואי לקדשים חלבן אסור אלא לאו מי אמרת אך ולא חלבן אימא נמי אך ולא אותו ואת בנו רבא אמר אך לאותו ואת בנו הוא דאתא וחלבו מדמו נפקא דכתיב °רק את דמו לא תאכל מאי דמו אילימא דמו ממש לא יהא אלא דמן דצבי ואיל אטו דמן דצבי ואיל מי שרי אלא דמו חלבו וליכתוב רחמנא חלבו אי כתב רחמנא חלבהוה אמינא אהני היקישא ואהני קרא אהני היקישא למעוטי מכרת דכי כתב כרת אאוכל חלב בהמה הוא דכתיב שנא °כי כל אוכל חלב מן הבהמה ואהני קרא למיקם עליה בלאו בעלמא להכי אפקיה רחמנא בלשון דמו ולמה לך מה דמו בכרת אף חלבו בכרת והא תנא אך ולא חלבו קאמר ה"ק אילו לא נאמר דמו הייתי אומר אך ולא חלבו עכשיו שנאמר דמו לאותו ואת בנו הוא דאתא: ואינן יוצאין לחולין: מנא הני מילי [3]*דת"ר °תזבח ולא גיזה בשר ולא חלב ואבלת ולא בלבלך מכאן אמרו חכמים אם אין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים

*) שאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים

*) [פסחים כט. וש"נ]

איכא

מזה לבי ואיל פטורין מן הבכורה ומן המתנות ט'. בשמעתין משמע דאי לא כתב אך הוה דרשינן נמי מה לבי ואיל אין אותו ואת בנו נוהג בו ותלבו מותר ולעיל בסוף פ"ק (דף יב.) דרשינן נמי מה לבי ואיל אין פודין אף פסולי המוקדשין אין פודין ותימה מגלן כל הנך דרשות דתלמא מסורת הש"ס

לבי ואיל כתובין וכולהו לריבי כדמפרש לקמן פרק פסולי המוקדשין (דף נג.) ד) וי"ל דהתם נמי מפרש חד לבכורה ומתנות והייטו כדמפרש הכא חד מלבי וחד מאיל עוד מפרש התם (חד לבכורה) חד לכדרבי יצחק ורבי אושעיא כמו שמפרש ר"ם המרביץ והמגהיג שור של פסולי המוקדשין לוקה גוף אחד הן ונשמן הכתוב שני גופים והייטו מלבי ואיל דחד שור דפסולי המוקדשין עשאן הכתוב שני גופים וכשמגיגו לבדו כאילו מגהיג לבי ואיל ביחד וחייב משום כלאים ואיידך חד לכדר' עקיבא דמתיר אפי' לעובד כוכבים או לכדרבי אלעזר הקפר פ' שני דחולין (דף כח.) מה פסולי המוקדשין בטועים בחיטה אף לבי ואיל כן ומלבי לחודיה הוה ידעינן איל דמלבי ילפינן כל חיה [ה] ואידך לכדרב מרי דמה לבי ואיל דאין פודין ותלבו מותר ואותו ואותו ואת בנו דכתי למידרש בסמוך אי לאו אך לבי ואיל דדרשינן מיניה בכולה ומתנות דמשמע שרוצה ליתן להם דין חיה [ו] ואי כתיב אך לחייב על חלבה ואותו ואת בנו כדמפרש בין לחולין מדמית ליה בין לקדשים מדמית להו ובסמוך דקאמר וולדן וחלבן היכי דמי אי דאיעבר וולדן ואיתיליד אחר פדיון ולד לבי ואיל הוא לאו יתורא איכא אלא ממילא פסיקא ליה דהוי כולה לבי ואיל: **אי** מה לבי ואיל אין אותו ואת בנו נוהג בו. לא מצי למיפרך מה לבי ואיל טעון כסוי אף פסולי המוקדשין כן דבהדיא דרשינן פ' כיסוי הדם (חולין דף פד.) גבי פסולי המוקדשין על האדן תשפכנו כמים °מה כו': **רק** את דמו לא תאכל. אי הלי קרא גבי בכור כתיב והרבה תימה דלא מייתי רק "את הדם לא תאכל דכתיב גבי שאר פסולי המוקדשים ואין להקשות דילמא אינעריך לאמשה לאוין האמורין בדם דמפרשי פ"ק דכריתות (דף ז:) דהא טובא לאוין כתיבי יותר מה' חד בויקרא וחד בנו את אחרן ותרי באחרי מות ו' ברלה הרי ח' בר מהאי דבכור ומשמע דרים להו [ז] למילתא אחריתי: **ואהני** קרא למיקם עליה בלאו. ות"ק אדרבה כיון [ח] דמהדריה הקרא הדר לגמרי אף מכרת כדתניא לקמן גבי פסולי המוקדשין הגוזז והעובד בהם סופג מרבעים ולא אמר איקום בלבי ואיל ומפקינן לגמרי מלאו וכי כתיב חזבח ולא גיזה איסורא בעלמא אלא [ט] אמר אהדריה לאיסוריה הה"ל וצריך לאלק ומהיה דגזוז והעובד בהם נמי קשה [י] על מה שפי' טעמא ט) ולא ממשו אסור ואין לוקין עליו כגון גיזוי עובדי כוכבים דהשתא כי לא אשתרי טעם לפנם כמו נבלה מסרחת וכי הדר אסר גיזוי עובדי כוכבים במדין איסורא בעלמא אית ביה בלא מלקות (עי' בתוס' זבחים ע"א): ט) ר"ל אלא אלא אסר אלא דלבו: אחני הקישא. דאיתקיש פסולי המוקדשין לבבי ואיל דלמעוטי חלבן מן בכורה דאמר ר"ש ור"ל דלא מוקי וכו' כרבנן דקתני אם שור ואם שה ונתן לכהן וכו' ת"ל אך. מעטם פסולי המוקדשין שחלבן אסור:

[פסחים כט. שבועות יח: תמורה יז. לקמן:]

שיטה מקובצת

ג) אי מה צבי ואיל חלבן וכו'. קל"ל אמאי לא פריך אי מה צבי ואיל ג) חלבן מותר וכו' ובי"ת ה"נ ותא תנן במתני' וולדן וחלבן אסור ונ"מ דלא הוה מצי לשנויי כרשב"ג לקמן ואולי דגרסי חלבן ב) ומחלבו קא פריך מיהו קשיא לן דהא קאמר בתר הכי דכי כתיב כרת אאוכל וכו' ומשמע דחלבן גרסי. גלינן תוס' חיצונית: ב) דת"ר תובה ולא גיזה וכו'. וה"מ לעבודה נמי דשמעינן מהאי קרא דשניהם שוים. תוספות חיצונית: ג) בשר ולא חלב. הקשה ר"ן דהא ב"ת ב"ב, שמיני דריש דחלב פסולי המוקדשין אסור ממפריסי הפרסה ממא ואין לומר דהא דקאמר הכא ולא חלב הייינו לחלוב דוקא אסור כמו לגזוז דאסור ואפ"ה ניות שרייא וכן לחלבה אסור והחלב שרי אי לאו דת"כ דהא בתולין שרי ש"מ דמקרא דהכא דריש אסור בחלב גופיה וי"ל דבת"כ איצטריך עיקר קרא לתמורי פסולי המוקדשין ובת"כ פ' שמיני פ"י. גלינן תוס' חיצונית: ד) וי"ל דהתם נמי וכו' ול"ל הראש לקמן בפרק בל פסולי המוקדשין וי"ל דנ' צבי ואיל כתיב מחד מייהו דרשינן שפטורין מן הבכורה ומן המתנות חד מצבי וחד מאיל ואיידך צבי ואיל חד לבדר' עקיבא וחד לבדר' אלעזר, הקפד ור"ש מפיק פסוקא דבכור' ומתנות מחד דצבי פטור מפטיגים ואיתר ליה איל לבדר' אלעזר והא דבעי לבדרש מנין אי לאו אך דאין אותו ואת בנו נוהג בו ותלבו מותר הייינו מהתוא צבי ואיל דדרשינן מניה בכורה ומתנות דמשמע ליה לאין לו כל דין חיה. ה) וי"ל תוס' חיצונית ואו' הר"ר מנוח דלא דמי דתתם לא אסרה תורת בפי' גיזה אבל הכא דקרא כתיב למיסר חלבו בפי' לא שייך לומר אחרי' לאסורייה קמא לכרת כיון דאיכא חיקישא וגבה גיזה פי' הרב יוסף מאורלינש במעם כעיקר בפ' גיד הנשה ושם פי': וי"ל הראש ז"ל וי"ל דלא

עין משפט נר מצוה

כד א מיי' פ"ב מהל' איסורי מזבח סל"י: כה ב מיי' פ"ז מהל' מאכלות אסורות הל"ח עוש"ע יו"ד סי' סד סעיף ח:

כו ג מיי' פ"ב מהל' מחוסרי מקואות הל"ד עוש"ע יו"ד סי' כח סעי' ז:

כז ד מיי' שם הל"ב:

ל"ק מ"ז

[פסחים כט. שבועות יח: תמורה יז. לקמן:]

ל) [ע' תוס' חולין נמ: ד"ה נבלת כו' מה שמתנו בפסח הכ"ל מתולנ"ינ"ם וכ"מ כתיב לא ובל"ב תוס' פ"ז כו. ד"ה אמר ר"י אמר תוס' ביצה יב. ד"ה הנוהגים]

מ) מדבני רבינו גרשום דלא גרס מלא לאו מי אמרת וכו' ורק גרס אמר ליה אבי וכו' ואולי דגם ג' דינן מלא הוא ע"ש והוא ר"ת אמר ליה אבי וכו' רבינו הגהות הגמון:

הגהות צ"ק [מ] הם דאגב שהקקיש למזבח מקדישין תמידים ומומלה דתנא: [כ] מומן וכו' מתו יקברו הם ס"ד והסבר שיך לעיל. [ד] ש"מ דקרא: [ד] והעברה הם ס"ד ות"ס"ב ד"ה כו' יתמן ומיכה דלא יש לומנה: [ה] ואידך לכדרב מרי דמה לבי ואיל דאין פודין ודבעי למידרש בסמוך דחלבו ואותו ואת בנו מותר אי לאו כו': [ו] ולהכי כתיב: [ז] ומכילתא מוקמא: [ח] הכהיה קרא הדריה לגמרי אף לגבי: [ט] אמרי: [י] על מה דאמרי' טעמא ולא ממשו אסור דלעולי עובדי כוכבים ולין לוקין עליו דכיון דאשתרי טעם לפנם כמו נבלה מסרחת ואיתו ע"ש לגבי דאמרי' מגיזוי עובדי כוכבים ולין לוקין עליו דכיון דאשתרי טעם לפנם כמו נבלה מסרחת ואיתו ע"ש לגבי דאמרי' מגיזוי עובדי כוכבים ולא לגבי מלקות ואיתו ע"ש לגבי דאמרי' לגבי מלקות:

הגהות הב"ח (מ) רש"ל ד"ה זו דברי ר"ש וכו' והעברה דתנן ר"ש וכו' לא הוי בכלל מעבל דקרא וכו' תעיב דקדשי מזבח: ניתנו הם ס"ד ות"ס"ב ד"ה כי ממי ד"ה כי דלא מוקי וכו' כרבנן דקדקי כפיפא וכו' מתו יקברו אלמא דקדשי וכו' העמדה והערכה הם ס"ד ות"ס"ב מ"ה מדקתני סיפא גבי קדם וכו' קדישין במומנן הם ס"ד ות"ס"ב מ"ה מ"ל דמאי דתנא דמתני' וכו' והערך לאותה הם ס"ד דעמא דמתני':